

พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์

พ.ศ. 2525

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2525

เป็นปีที่ 37 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2525

มาตรา 2⁽¹⁾ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย พุทธศักราช 2475 บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

เชื้อโรค หมายความว่า

- (1) เชื้อจุลินทรีย์
- (2) เชื้ออื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) ผลิตผลจาก (1) หรือ (2)

ทั้งนี้ เฉพาะที่ทำให้เกิดโรคในคน ปศุสัตว์ สัตว์พาหนะ หรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

พิษจากสัตว์ หมายความว่า พิษที่เกิดจากสัตว์ที่ทำให้เกิดโรคในคนปศุสัตว์ สัตว์พาหนะ หรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น พิษจากงู พิษจากแมลง และพิษจากปลาปักเป้า

ผลิต หมายความว่า เพาะ ผสม ปุรง แปรสภาพ แบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ ทั้งนี้ไม่รวมการเพาะในสถาบันการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ หรือสถานพยาบาล เพื่อการชันสูตรโรค การบำบัดโรค การควบคุมโรคหรือการเรียนการสอน

จำหน่าย หมายความว่า ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ สูญหาย เสียหาย ทิ้งหรือทำลาย

นำเข้า หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

ส่งออก หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

นำผ่าน หมายความว่า นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักรโดยมีการขนถ่าย หรือเปลี่ยนพาหนะ

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

อธิบดี หมายความว่า อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

รัฐมนตรี หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

⁽¹⁾ รก.2525/113/5พ/8 สิงหาคม 2525

มาตรา 5 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 6 อธิบดีจะออกใบอนุญาตให้ผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ได้ เมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาต

(1) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(2) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

(3) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(4) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ากระทำความผิดซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ถือเอาการกระทำโดยทุจริตเป็นองค์ประกอบ หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย หรือพระราชบัญญัตินี้และความผิดที่กระทำนั้นมียศตราโทษถึงจำคุก

(5) มีสถานที่ผลิต สถานที่ครอบครอง สถานที่จำหน่าย หรือสถานที่เก็บ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต การจำหน่าย การเก็บ การควบคุม หรือการรักษาคุณภาพของเชื้อโรคหรือพิษจากสัตว์ ทั้งนี้ ให้มีลักษณะและจำนวนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีนี้นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต ผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติ ตาม (1) (2) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (3) หรือ (4)

มาตรา 7 ประเภทของใบอนุญาตสำหรับเชื้อโรค และพิษจากสัตว์มีดังนี้

(1) ใบอนุญาตผลิต เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

(2) ใบอนุญาตครอบครอง เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

(3) ใบอนุญาตจำหน่าย เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

(4) ใบอนุญาตนำเข้า เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

(5) ใบอนุญาตส่งออก เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

(6) ใบอนุญาตนำผ่าน เชื้อโรค และพิษจากสัตว์

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (1) (4) (5) หรือ (6) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (2) และ (3) สำหรับเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ที่ตนผลิตนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านนั้นด้วย แล้วแต่กรณี

ให้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตตาม (3) เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (2) ด้วย

มาตรา 8 ใบอนุญาตตามมาตรา 5 มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต ถ้าผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต จะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วจะประกอบกิจการต่อไปก็ได้จนกว่าอธิบดีจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 9 ในกรณีอธิบดีไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือของอธิบดีแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีอธิบดีไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

มาตรา 10 ในกรณีใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่ออธิบดีและยื่นขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 11 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ผลิต สถานที่ครอบครอง สถานที่จำหน่าย หรือสถานที่เก็บซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(2) นำเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ในปริมาณพอสมควรไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์

(3) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้รับใบอนุญาตหรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

(4) ยึดหรืออายัดเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะบรรจุ หรือหีบห่อบรรจุ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(5) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่น ในกรณีมีเหตุอันควร เชื่อว่าถ้อยคำ บัญชี เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวมีประโยชน์แก่การค้นพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 12 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาต

(1) ผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ใน

(2) ใบอนุญาต

(3) ผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่เป็นการจำหน่ายตรงต่อผู้รับใบอนุญาตรายอื่น

มาตรา 14 ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ทำบัญชีรายเดือนแสดงปริมาณการผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) จัดให้มีฉลากแสดงชื่อและชื่อทางวิทยาศาสตร์ของเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ที่ใช้ในภาษาอังกฤษ ปริมาณที่บรรจุ วันเดือนปีที่ผลิต และสถานที่ผลิต ที่หีบห่อบรรจุ ส่วนที่ภาชนะบรรจุ อย่างน้อยให้แสดงชื่อ และชื่อทางวิทยาศาสตร์ของเชื้อโรคหรือพิษจากสัตว์ที่ใช้ในภาษาอังกฤษ

(3) จัดให้มีการควบคุมการผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน หรือขนส่งซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ โดยมีให้มีการแพร่กระจาย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 15 เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง แต่ทั้งนี้ไม่เป็นเหตุลบล้างความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตาม อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้ ในกรณีสั่งพักใช้ใบอนุญาต อธิบดีมีอำนาจสั่งพักครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน ทั้งนี้ ผู้ถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 16 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะเลิกดำเนินกิจการตามใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือไปยังอธิบดีภายในสิบห้าวันก่อนวันเลิกดำเนินกิจการ

มาตรา 17 ในกรณีที่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยยืนตามคำสั่งของอธิบดีที่ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 9 หรือในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 15 หรือเลิกดำเนินกิจการตามมาตรา 16 ให้ผู้รับใบอนุญาตทำลายเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ที่เหลืออยู่ ภายใต้การควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือจะจำหน่ายแก่ผู้รับใบอนุญาตรายอื่น หรือแก่ผู้ซึ่งอธิบดีเห็นสมควรได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 9 หรือวันที่ได้ทราบคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 15 หรือวันที่เลิกดำเนินกิจการตามมาตรา 16 แล้วแต่กรณี เว้นแต่อธิบดีจะผ่อนผันขยายระยะเวลาดังกล่าวให้

ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่กระทำการดังกล่าวภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้ากระทำการนั้นแทนต่อไปจนเสร็จสิ้น โดยเรียกค่าใช้จ่ายจากผู้รับใบอนุญาตนั้น

มาตรา 18 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 19 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรค หรือพิษจากสัตว์ ภายหลังที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ ปรับวันละไม่เกินห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

มาตรา 20 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 10 วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 21 ผู้ใดไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา 11 (3) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามมาตรา 11 (5) หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 11 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 22 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 (1) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 23 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 (2) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 14 (1) หรือ (4) หรือมาตรา 16 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 24 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 14 (2) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 25 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 14 (3) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 26 ใบอนุญาตซึ่งออกตามความในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัยซึ่งใช้
อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้จนกว่าจะสิ้นอายุ ถ้าผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะดำเนินการ
ต่อไป และได้ยื่นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ดำเนินกิจการที่ได้รับอนุญาตตามใบอนุญาตเดิมไปได้จนกว่า
จะได้รับใบอนุญาตใหม่ หรือถึงวันที่อธิบดีได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต และในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตใหม่ ให้ดำเนิน
กิจการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาต

มาตรา 27 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้ง
พนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และ
กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ป. ดิถุสสุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) คำขอ	ฉบับละ 10 บาท
(2) ใบอนุญาตผลิต เชื้อโรคและพิษจากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(3) ใบอนุญาตครอบครอง เชื้อโรคและพิษ จากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(4) ใบอนุญาตจำหน่าย เชื้อโรคและพิษ จากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(5) ใบอนุญาตนำเข้า เชื้อโรคและพิษ จากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(6) ใบอนุญาตส่งออก เชื้อโรคและพิษ จากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(7) ใบอนุญาตนำผ่าน เชื้อโรคและพิษ จากสัตว์	ฉบับละ 500 บาท
(8) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ 100 บาท
(9) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับ ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ	

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยพระราชบัญญัติควบคุมเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย พุทธศักราช 2475 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ มีบทบัญญัติว่าด้วยการควบคุมการผลิต ครอบครอง จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งเชื้อโรคและพิษที่มาจากสัตว์ซึ่งเป็นภัย ยังไม่รัดกุมและเหมาะสมแก่ภาวะการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงเพื่อความปลอดภัยและสวัสดิภาพของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้